

C.M. VAN DEN BERG · AKKERMAN

OM EN BIJ DE TENT

G.F. CALLENBACH N.V. — NIJKERK

OM EN BIJ DE TENT.

Tekeningen van Rein Stuurman

OM EN BIJ DE TENT

DOOR

C. M. VAN DEN BERG-AKKERMAN

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

I. WAAR ZIJ WONEN

Elke dag gaan er drie jongens over de hei.
Eén kleine en twee grote jongens.
De kleine dat is Klaas, die is zes jaar en gaat deze zomer voor 't eerst mee naar de grote school.

Hij is dik en rond en heeft guitige, blauwe ogen en wit, kort haar. De andere twee zijn Jan en Dries, die worden al tien en zitten in de vierde klas.

Die twee zijn vriendjes, ze draven graag hard over de hei, of klimmen in bomen en vertellen elkaar heel lange verhalen.

Daar kan Klaas niet aan meedoen, hij luistert maar. En als ze lang hollen over de grote hei, ziet die arme, dikke Klaas vaak vuurrood. Hij doet alle moeite om hen bij te houden, maar o, wat wordt hij daar moe van!

Maar hij zegt niks, o nee!

Pas op, hij wil niet voor kleine pork uitgescholden worden.

Klaas is een dappere baas.

Soms lopen de jongens over het paadje, vlak langs het diepe, donkere bos, dan hebben ze elkaar wat te vertellen en dan gaan ze maar langzaam voort.

Maar meestal rennen ze dwars de hei over, of kiezen hun weg midden door het dichte bos.

Dan schateren ze van wilde, dolle pret en hun stemmen zijn ver in de omtrek te horen.

„Hoe heil” roepen ze; de echo weerkaatst het geluid van hun stem.

Dan jagen ze de eekhoortjes in de bomen op de vlucht, en dikwijls springt er een verschrikt haasje vlak voor hun voeten uit het heidekruid.

't Is van angst voor die drie wilde, vrolijke jongens, die met hun stoeiende voeten maar raak trappen, zonder uit te kijken.

's Winters is de heide stil.

Een scherpe, koude wind snijdt over de grote vlakke, zodat ze diep in hun jaskraag kruipen van de felle kou.

Soms ligt er sneeuw! Dat is weer prettig.

Verblindend wit ligt dan die grote, grote vlakke.

Hun voeten zakken diep in het ruige, witte kleed en het gewone paadje is nergens meer te vinden.

Maar 't allerprettigste is toch wel de zomer.

Dan bloeien de gele bremstruiken en er fladderen vlinders in de diep-blauwe lucht.

De zon maakt het alles vrolijk en blij.

En eindelijk, ja, dan bloeit de heide zelf met duizenden kleine, paarse bloemetjes.

Dat is het grote heidefeest!

Die kleine, paarse heidestruikjes vormen samen een groot kleed.
Zo mooi!

En ze ruiken zo lekker, zo zoet, al die kleine, kleine bloemetjes.
Bijen gonzen af en aan.

Ze komen de honing halen, die verzamelen ze in hun korven, op de grote, grote heide.

Honing, heerlijke, zoete honing, de bijen worden niet moe, om ze uit de bloemen te puren.

Ja, 't heidefeest is 't mooist van alles.

Jan en Dries weten het en dikke Klaas zal 't ook wel spoedig leren.

Drie vriendjes, die alle drie op een boerderij wonen.

Drie boerderijtjes, ver van de kom van het dorp vandaan.
Drie huisjes, met bruine strodaken en lage, vierkante ruitjes,
waarvoor bloembakken met vuurrode bloemen hangen.
Ze liggen dicht bij elkaar, onder de schaduw van de dikke, zware
bomen van het grote, diepe bos!
Drie trouwe vrienden, net als de drie jongens, die elke dag naar
school gaan, over de wijde, wijde wereld.
Over de grote, stille heide!

II. EEN VERRASSING

Het is een mooie, warme zomerdag.
Als de jongens op weg naar school gaan, staat de zon al
stralend aan de diep-blauwe lucht.
Vogels zingen en kwinkeleren, dat het een lieve lust is om te
horen.
Toch is het nog vroeg in de morgen.
De jongens, alle drie voorzien van hun broodtrommeltje met
brood, hebben de tocht aanvaard.
Ze hoeven zich helemaal niet te haasten en lopen spelend en
fluitend voort.
Ze zoeken altijd avontuur.
In 't bos is steeds iets van hun gading te vinden.
De ene keer ontdekken ze een diep hol, dan een lange gang, die
in een zandkuil eindigt, waardoor je zo heerlijk geheimzinnig
sluipen kunt, net of je rovers bent of soldaten in een loopgraaf.
Weer een andere keer vinden ze een mierenhoop, en staan ze
een tijdlang stil te kijken, in bewondering voor de ijverige, kleine
diertjes, die af en aan draven, op hun heuveltje van zand.
Aldoor kijken hun waakzame ogen rond.
„Hè,” zegt Dries opeens, „ik wou dat er iets gebeurde.”
„Ja, ik ook, maar wat?” oppert Jan.

„Weet ik het, 't geeft niet wat. Als 't maar eens iets anders is dan gewoon, iets leuks bijvoorbeeld.”

„Ja,” verzint Jan vrolijk verder, „wij gaan op onderzoek uit, wij zijn ontdekkers van een onbewoond land, we sluipen door 't kreupelhout enne. . . .”

„En dan vinden we wat! Zul je zien!” juicht Dries opgewonden. Hij doet of hij een beer te lijf moet en kruipt gebukt vóór Jan, die hem nu volgt, een stuk laag kreupelhout in. . . .

Klaas heeft niet geluisterd.

Hij heeft een prachtige, donkere vlinder ontdekt. Die zit stil op een struik gele brem.

Klaas is een en al bewondering. Wat een mooi beest is dat!

Hij wil hem vangen!

Als hij hem heeft, geeft hij hem aan de juffrouw.

Dan kan ze hem opzetten en in 't glazen kastje doen, net als die andere, die daar al staan.

Hè ja, hij steekt z'n hand al uit. . . .

Maar juist vliegt de vlinder weg, Klaas hem achterna, hollen!

Kijk, daar zit hij weer, één moment dan vliegt het gouden beestje de lucht alweer in.

Kijk hem fladderen. Klaas ziet er geboeid naar, hij moet hem hebben!

O, wat schitteren z'n mooie kleuren, de juffrouw zal er blij mee zijn.

Klaas holt achter de vlinder aan, al verder en verder weg.

Jan en Dries, die uit 't kreupelhout zijn gekropen, roepen hem na.

Klaas hoort het niet, hij heeft alleen aandacht voor de vlinder.

Nu komt hij op een open plek.

Jammer, nu gaat de vlinder zo hoog, 't is of hij regelrecht naar de zon wil.

Klaas' hoofd zakt hoe langer hoe meer achterover, met z'n hand boven z'n ogen tuurt hij het wonder na.

Hij let niet op, hoe hij loopt, z'n klomp stoot tegen een boomstronk

Dan, met een smak, valt Klaas languit op de grond.

„Au!” roept hij geschrokken.

Hij wrijft z'n pijnlijke knie, zo'n nare boomstronk ook; hij kreunt even, maar bijt dapper op z'n tanden.

Hij wil niet huilen, kun je begrijpen; jongens huilen nooit, zegt z'n vader altijd.

Nou, die kan 't weten, want die is soldaat geweest in de oorlog! Nu is de mooie vlinder natuurlijk weg, hij zoekt nog in 't rond, maar vindt hem nergens meer.

Kom, dan moet hij z'n weggerolde klomp maar zoeken

Maar wat is dat?

Achter hem klinkt plotseling een heldere, vrolijke schaterlach.

Klaas schrikt, wie lacht daar? Zijn hier mensen?

Hij kijkt achter zich. . . .

Oooh, dat hij dat niet eerder gezien heeft!

Daar staat een wit linnen huisje, een tent, en daarvoor zitten en liggen jongens. Ze kijken naar hem, en de jongen die zo hard lacht, heeft een muziekding in z'n hand.

Klaas is z'n pijnlijke knie en de vlinder totaal vergeten.

Vol verwondering kijkt hij naar die grote jongens. Waren ze hier gisteren ook al? Hij heeft niets gezien!

Z'n mond staat open van verbazing, hij zit onbeweeglijk, of hij op dat bosplekje vastgegroeid zit.

De jongens bij de tent gieren het uit.

„Kijk,” roept er een vrolijk, „dat jog is uit de lucht geploft, hij ziet zeker voor 't eerst wat van de wereld.”

„Hé, jô, kun je niet praten?”

Gelukkig komen juist Dries en Jan aangerend. In hun angst, dat Klaas verdwalen zal, zijn ze hem vlug nagelopen.

Ze kijken niet eens naar Klaas, maar stappen dolnieuwsgierig op de tent toe.

Dan wordt Klaas ook wakker; in een oogwenk heeft hij z'n klomp aan z'n voet en dreuntelt achter z'n vriendjes aan. Daar moet hij het zijne van hebben!

„Zeg, wat doen jullie hier?” vraagt Dries dadelijk.

„Wat wij hier doen, nou, niks eigenlijk, een beetje kamperen, zo je ziet.”

„Kamperen? Wat is dat?”

„Nogal wiedades, wonen in een tentje, hè, en zelf voor je eten zorgen.”

„En 's nachts ook?”

„Ja.”

„En waar eten jullie dan?”

„Hier, dat zei ik toch al.”

„Hier? En als het dan nacht wordt en donker en koud?”

„Nou eh, dan gaan we een beetje slapen, hè.”

„O! Enne, hebben jullie dan geen moeder?” vraagt Klaas bezorgd.

Een van de jongens geeft een knipoogje naar een ander.

„We hebben er wel een, maar onze moeder heeft ons allemaal weggejaagd, ze wil ons niet meer hebben, nietwaar, jongens?”

De anderen knikken, maar enkelen kunnen zich bijna niet goed houden, vooral niet als Klaas zegt, dat ze zeker allemaal lelijke deugnieten geweest zijn.

Dan proesten ze het uit en één pakt de kleine, dikke Klaas beet en rolt hem stoeiend over de grond.

„Jullie zijn een stel leuke knulletjes,” zegt de jongen met het muziekding. „Hier, willen jullie een lekkere peer?”

„Asjeblieft,” zegt Dries vlug, „maar 'k ben geen knulletje, ik ben een jongen van tien!”

„Daar moet je niet min over denken; nou, dan heb ik niks gezegd, hoor!”

„Vertel liever es eerlijk waarom jullie hier in een tent wonen,” houdt Jan vol; hij wil beslist het rechte weten.

„Nou, dat zal Japie jou dan eens haarfijn vertellen. Kijk, wij hebben vakantie en nou willen we wel eens wat anders zien dan schoolmeesters. We zijn hier om 's echt buiten te wezen, heel de lange dag. Zijn oom, ja, hij heet Simon en nóg een heleboel deftigs, is eigenaar van dit bos. En daarom mogen wij hier in dit tentje wonen, snap je?”

Jan en Dries geloven dadelijk wat Jaap vertelt, ze kijken vol ontzag naar Simon, die zo'n rijke oom moet hebben. Het bos had een eigenaar, dat hadden vader en moeder dikwijls genoeg verteld en daarom waren er ook gedeelten met prikkeldraad afgezet, waar je niet mocht komen. Maar er bleef nog genoeg ruimte over om te genieten.

Siem, die zo rood ziet als een biet, springt haastig overeind:

„Willen jullie es in de tent kijken?” nodigt hij vriendelijk.

„Ja, graag!”

Verlangend gaat het drietal achter hem aan, ze willen best eens weten hoe die jongens met z'n allen in zo'n tent slapen! Siem draait zich nog één keer om, voor hij hen binnenlaat. Z'n vinger gaat waarschuwend omhoog. „Denk er om, niks wegkopen, hoor, uit de keet,” zegt hij streng. Dries' ogen vlammen. „We zijn geen dieven!” snauwt hij beledigd.

„Dat zeg ik ook niet,” sust Siem, „anders kwamen jullie er niet in, dat snap je zeker well”

Ze knikken en dan wordt de voorhang opgelicht, ze mogen naar binnen.

Nog een paar van 't groepje komen nu nader.

Ze hebben schik in het aardige drietal, dat helemaal niet bang of verlegen schijnt.

Ze luisteren naar de grappige opmerkingen van de jongens, die hun ogen uitkijken.

„Wat reuze lollig is dat,” zegt Jan, „laten we gaan zitten.”

Ze vallen neer op een van de veldbedden, die in de tent liggen uitgespreid.

't Is er een grote bende.

Daar liggen kleren en beddegoed en rugzakken en schoenen. . . .

En naast dat alles staat een kookstel, met pannen en een theepot, een stel kroezen en borden. . . .

„Ken je hier effe fijn kreperen,” zegt Dries, gnuivend van pret.

„Wat?” giert Siem bulderend van 't lachen.

„Kreperen, dat zei je toch,” aarzelt Dries, nu wat onzeker om die uitbundige jongenspret.

„Kreperen, dat is zoveel als omkomen van de honger,” duidt Siem uit, „en we eten als wolven! 't Is kàmpveren; nog nooit gedaan zeker!”

„Nee, maar 'k zou best willen, zo'n fijne rommel is 't hier; kan je moeder lekker niet op je brommen, kunnen jullie doen wat je zelf wilt. Eten jullie zeker allemaal lekkere dingen.”

Jan smakt met z'n tong en Klaas neust nieuwsgierig in een dicht bij hem liggende rugzak.

Buiten horen ze nu druk praten, er schijnt iemand bijgekomen te zijn.

Ze luisteren nieuwsgierig.

„We hebben visite gekregen,” zegt er een lachend, „een prachtverrassing op de vroege morgen.”

„Maak het nou, toe,” antwoordt een donkere stem ongelovig.

„Nee, heus, kijk maar in de tent!”

Meteen komen de drie jongens al te voorschijn.

„Wel verdraaid nog an toe, waar komt dat stelletje nou vandaan?”

„Weet ik het,” vertelt er een vrolijk, „één kwam er uit de lucht geploft.”

De anderen bevestigen de waarheid van deze woorden.

Maar Jan, ook niet mis, doet nu het woord.

„Wij wonen een eind verderop in een boerderij,” zegt hij, „we komen hier elke dag voorbij, gisteren waren jullie hier nog niet.”

„Dat klopt,” zegt de laatst aangekomene rustig, „we zijn gisteravond pas gearriveerd. Maar zeg, hebben jullie melk thuis, kunnen we daar wat van kopen?”

„O best, we hebben geiten en die geven zat melk, moeder kan er wel wat van missen. Zal ik het vragen?” roept Dries opgetogen. „Dan kom ik het wel bij jullie brengen!”

„Nee, hoor, geen geitenmelk,” zegt Siem verschrikt, „die smaakt zo raar.”

„Jij bent raar, geitenmelk is juist lekker,” verdedigt Dires weer.

„Zeker, geitenmelk is lekker, voor degenen die het gewend zijn om te drinken, maar in de stad gebruiken de mensen altijd koemelk.”

„Nou, zijn vader heeft een koe!”

Dries wijst naar Klaas, die heftig „ja” staat te knikken en o zo trots is met de nieuwe klanten voor z'n vader.

Zo wordt afgesproken, dat straks enkele jongens naar de boerderij van Klaas' vader zullen gaan, om melk te kopen.

„We hebben in 't dorp proviand ingeslagen, zo jullie weet. Laten we nu aanstalten maken om te gaan eten,“ commandeert de langste weer.

Dat hoeft geen tweemaal gezegd te worden.

Wat een eten komt er uit de fietstassen te voorschijn. Dries, Jan en Klaas kijken met belangstelling toe. Daar zijn aardappelen, broden, boter, worst en groenten.

Ja, er is van alles!

„Moeten jullie dat allemaal opeten?“ vraagt Klaas.

„O, jô, dat is nog maar een voorproefje, we hebben toch zo'n reuze honger, nietwaar, Jaap?“

„Gewoon verschrikkelijk, m'n maag rammelt! We hebben sinds gisteravond niets meer gehad!“

Nu snijden ze stapels boterhammen. Ze zijn met z'n zevenen en eten blijkbaar allemaal wel zes boterhammen.

Als alles klaar is, gaan ze zitten en dan geeft de oudste jongen het sein om te beginnen.

Dan is 't even heel stil in het bos, want er wordt gebeden.

Een vrolijke picknick wordt het nu. Alle jongens zitten in een kring; Jan, Dries en Klaas zitten er vlak achter.

„Wij hebben ook brood bij ons,“ zegt Klaas onnozel, en hij doet z'n trommeltje open, dat aan z'n riem hangt.

„Kijk es, ik heb brood met spek! Lekker, hè?“

„Als ik dat geweten had, had ik moeten proeven, joggie,“ plaagt een jongen, die Henk schijnt te heten.

Maar nu schrikken Jan en Dries, ze waren op weg naar school. Hoe laat zou het zijn? Ze vragen het . . .

„Vijf minuten voor negen,“ krijgen ze prompt te horen.

„Ga mee, jongens, we komen veel te laat,“ gilt Jan.

Zelf is hij al opgesprongen, of er een adder in z'n been gebeten heeft.

Hij vliegt vooruit, gevolgd door Dries en de arme, dikke Klaas, die het natuurlijk weer hevig benauwd krijgt van het harde lopen.

Z'n hoofd ziet bijna paars.

Ze weten allang, dat het harde lopen niet meer zal helpen.

Ze zullen stellig te laat komen!

III. TWEE OPSTELLEN

Zo zo, jullie zijn ook niet erg vroeg," zegt de moeder van Dirk Droger, die aan de voordeur matten staat te kloppen.

„Weten wij ook wel," hijgt Dries, „had u dan de torenklok stil gezet.”

Dirk's moeder, die best tegen een grapje kan, zwaait haar mattenklopper in de hoogte.

„Rakkers, moet ik jullie eens kloppen?" roept ze vrolijk.

„Ja ja, doet u het maar," joelen Dries en Jan, terwijl ze lachend verder lopen.

Dan komen ze bij de dorpsschool. O, wat is het daar stil!

Ze houden behoedzaam hun stappen in. Wat zullen ze doen?

Bellen, of . . . ?

Maar de deur van de brede gang is nog open.

Met hun klompen in de hand sluipen ze de gang in.

Eerst Jan en Dries, dan Klaas.

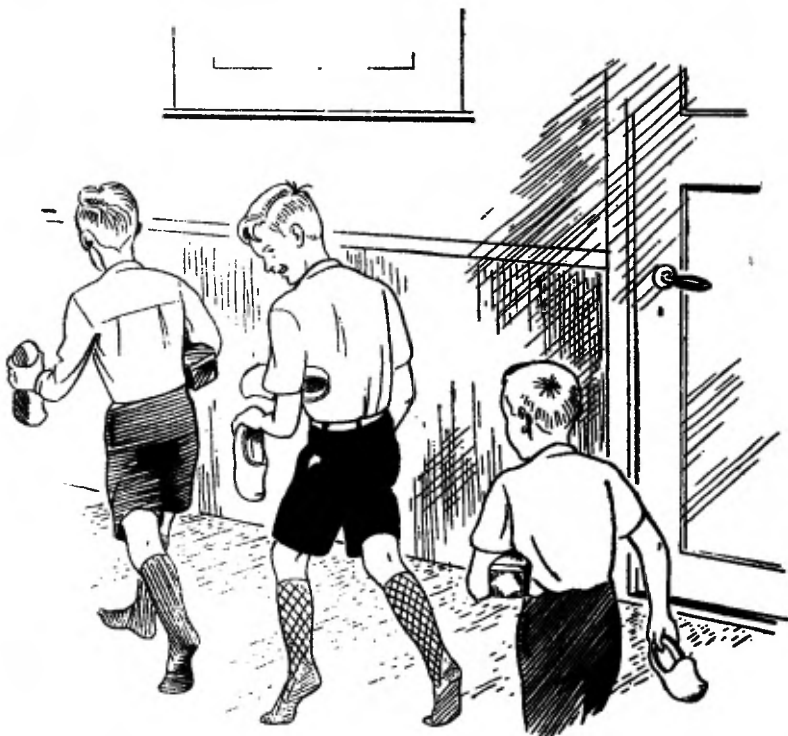
O, wat hebben ze het warm van het harde lopen.

Ze hijgen en blazen, terwijl ze gespannen rondzien.

Niemand in de gang. Dat is boffen, nu kunnen ze gewoon aan de deur van hun klas kloppen, zonder dat de hoofdonderwijzer er iets van hoeft te weten. En dan worden ze natuurlijk binnengelaten.

Jan en Dries zijn weleens meer te laat gekomen . . .

Maar ze hebben zo'n dorst, ze versmachten gewoon. Als ze eenmaal binnen zijn, krijgen ze geen kans meer. Achter in de gang is een wit fonteintje, met een kraan, daar kunnen ze drinken. „Doen?” fluistert Dries; hij gebaart met z'n hand aan z'n mond

naar de kraan.

Jan knikt.

Dan sluipen ze op kousenvoeten verder.

Dries pakt voorzichtig de kroes, die aan een kettinkje hangt, hij mag geen herrie maken. Maar o, wat suist en piept die nare kraan.

Als ze 't binnen maar niet horen. Jan kijkt schichtig achterom...
Gelukkig begint juist een klas te zingen:

Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len, . . .

Jan, Dries en Klaas drinken gulzig, terwijl ze naar 't zingen luisteren.

Maar Klaas stoot ongeduldig tegen Dries' benen. . . .

„Gaan we nou?” fluistert hij en als Dries niet dadelijk antwoord geeft, port hij nog eens, maar nu wat harder.

„Jô,” schrikt Dries, wiens klompen, met veel gestommel en lawaai, in de nu weer stille gang vallen.

„Sufferd,” scheldt Jan onthutst.

De deur van de zesde klas gaat open. Mijnheer Smit, z'n bril op z'n voorhoofd geschoven, kijkt onderzoekend de gang in.

„Wat moet dat daar, jongens?” vraagt hij streng.

„Niks, meester,” hakkelt Dries verward.

„Nu, maak dan dat je komt, waar je hoort,” gebiedt de meester. Ze reppen zich naar de deur van hun lokaal en kloppen.

Hun harten bonzen in hun keel. Vervelend dat die meester Smit daar ook nog staat. Maar daar gaat gelukkig de deur open.

Aller ogen zijn op Dries en Jan gericht. Juffrouw Van Dam komt een paar passen naar voren.

„Zo, laatkomers, waar komen jullie vandaan?”

Dries en Jan zwijgen, ze halen onverschillig hun schouders op. Wat moeten ze zeggen? Moeten ze vertellen dat ze een kampeertent gezien hebben?

„Kom, vertel es op, zijn jullie te laat van huis gegaan misschien?”

„Nee, juffrouw.” Ze zullen er niet om jokken.

„Wat dan, boodschappen moeten doen voor moeder?”

Weer schudden ze het hoofd, kijken langs de juffrouw heen, het raam uit.

„Dat is toch al te mal, komen een kwartier te laat binnen en zijn blijkbaar de reden waarom ze te laat komen vergeten. Gaan jullie je geheugen maar eens opfrissen. Hier hebben jullie elk een blaadje papier en een potlood en maak er dan maar eens een keurig opstel over. Het moet heten: „Van twee jongens die te laat kwamen”. Hier, elk in een lege bank, zo!”

Daar zitten ze nu. De andere kinderen maken sommen en zij hebben een aparte opdracht. Maak maar eens een opstel, toel

Jan kijkt naar Dries en Dries kijkt naar Jan, die op z'n potlood zit te bijten; hij knipoogt guitig.

Dat moet stellig betekenen: begin maar.

Hij buigt zich tenminste voorover en begint te schrijven:

we gongen naar school en toe deejen we verstoppertje in de struiken en toen viel Klaas en toen zagge we een tent, waar het bos bijna uit ging. en daar stongen een hoop fiesten en op de grond lagge allemaal bedde en die lui ginge ete en wij prate en keke maar. toen was het ineens vijf voor negene, we hebbe gehold naar school, maar die was an, anders niks, uit. . . .

Dries heeft aan één stuk geschreven, hij leest het niet eens over. Dadelijk gaat z'n vinger omhoog: „Juffrouw, ik ben klaar.”

„Zo, Dries, schrijven gaat jou beter af dan praten. Weet je wat, kom maar es hier met dat blaadje. Zo, pak het bankje, klim er maar op, en lees maar eens voor, wat je geschreven hebt.”

Dries ziet purper van verlegenheid, maar hij leest.

De kinderen vinden het prachtig, ze lachen en draaien in de bank van plezier en als 't uit is, krijgt Jan hetzelfde verzoek. Ook op de bank en ook lezen wat hij op 't papier neergeschreven heeft.

Maar Jan is een slechte opstellenmaker, hij heeft slechts twee regels opgeschreven.

„We zagge een tent,” zegt hij stroef, „enne een hoop lui uit de stad, die gonge ete en kampere. . . .”

Een daverend gelach klinkt op, als Jan van het bankje tuimelt.

Zelfs de juffrouw bijt proestend op haar onderlip.

„’t Is prachtig,” zegt ze vrolijk, „gaan jullie maar zitten en wat je achter bent, na schooltijd inhalen, dat begrijpen jullie zeker wel.”

Ze neemt de briefjes en legt ze op de lessenaar, terwijl Jan en Dries hun sommenboek en schrift opzoeken.

Die juffrouw Van Dam is toch een reuze juf, denkt Dries en hij kijkt nog eens extra dankbaar haar kant uit. Bij wie zul je ’t hebben? Een kwartier te laat komen en dan nog geen strafwerk?

Het is reusachtig gewoon!

En hij maakt heel prettig z’n sommen en zo vlug, dat hij nog gelijk met de andere kinderen klaar is.

Juffrouw Van Dam knikt goedkeurend: „Je bent een beste met rekenen, Dries,” zegt ze, „maar dat opstel. . . .”

Ze schudt kwasi ernstig met haar hoofd: „Daar zullen we het straks nog eens over hebben, jongen!”

Terwijl Jan na schooltijd z’n sommen moet afmaken, krijgt Dries z’n opstel weer voor zich op de bank. En nu ziet hij hoeveel fouten hij gemaakt heeft.

We gongen naar school en toe deejen we verstoppertje in de struiken en toen viel Klaas en toen zagge we een tent, waar het bos bijna uit ging. en daar stongen een hoop fiesten en op de grond lagge allemaal bedde en die lui ginge ete en wij prate en keke maar. toen was het ineens vijf voor negene, we hebbe gehold naar school, maar die was an, anders niks, uit. . . .

Dries schaamt zich, als hij het papier voor zich krijgt. Heeft hij werkelijk zoveel fouten geschreven?

Juffrouw Van Dam kijkt hem leuk aan: „Dat is knoeiwerk, hè, Dries?”

„Ja, juffrouw.”

„Prachtig, daar zijn we 't dus over eens. Jij haalt alle fouten uit dit lesje, afgesproken?”

Dries werkt al. Wat een sufferd is hij eigenlijk geweest, om maar raak te schrijven! Nou zal hij eens laten zien, wat hij kan.

Het puntje van z'n tong zweeft tussen z'n lippen van spanning. Maar als 't weer klaar is, is de juffrouw gelukkig tevreden!

IV. WAT LANGE JOS VERTELDE

It schitterend zomerweer en de hele dag al tamelijk warm. Jan en Dries zijn dan ook blij als ze de school verlaten 't mogen.

Ze snakken naar de buitenlucht; niet alleen omdat het buiten veel lekkerder is dan in school, maar ze willen weer naar de tent, aan de rand van het bos.

De eerste klas is al leeg, Klaas wacht zeker buiten al op hen.

En jawel, ze vinden Klaas, zittend op de paal van het schoolhek, waar hij heel rustig naar hen zit uit te kijken.

Hij staat met twee tellen op de been en loopt met Jan en Dries mee.

„Nog straf gehad vanochtend voor het te laat komen?”

„Nee,” zegt Klaas, „maar alleen mag ik het nooit meer doen, dat heb ik moeten beloven.”

„Dan is 't uitkijken voor je, hè!” verklaart Jan kort. Dan met veel meer belangstelling: „Zouden die lui bij de tent zijn?”

„k Hoop het, ja, zie je, ze gaan wel es toeren in de omtrek, zeien ze vanochtend, maar ze blijven de hele week.”

„Gaan we elke morgen vroeg van huis, kunnen we schik hebben!”

„Zou jij in een tent willen slapen?”

„Ik? Best. Als ik van m'n moeder mocht en van die jongens ook, dan zou ik er wel de hele week willen blijven,” snoeft Dries.

„Ik weet wat.”

„Wat dan?”

„Als 't grote vakantie is, maken wij ook een tent, dan vragen we

om dekens en allerlei andere rommel en dan gaan we ook kamperen.”

„Maar, maar ik durf niet, als 't donker is,” zegt Klaas, „nee, hoor, ik ben wel een beetje bang.”

Bang! Pfu, daar moet je zes voor zijn, Jan en Dries zijn tien!

Ze kijken een beetje verwaand op Klaas neer: „Jij gaat dan 's avonds maar naar huis, hè,” zeggen ze vaderlijk.

Dan opeens versnellen ze hun pas, ze zien de tent!

Ha ha, daar liggen die luie stadsjongens in de hei.

„Goeiemiddag,” groet Dries, als een goede bekende.

„Zo, bewoners van deze schone negorij, genoeg wijsheid opgedaan bij de meester?”

„We kwamen een kwartier te laat,” pocht Jan, „maar we gaven er niks om, we hebben maar eventjes school moeten blijven!”

„Dat is zeker zo erg niet,” zegt Jos wijs, „dat zal nog wel eens meer in je leven gebeuren. Maar zeg, komen jullie eens een beetje bij me zitten en vertel me eens, wat hier in de omtrek alzo te zien is.”

Zitten is het werk van een seconde en zeker voor ons drietal.

Ze zijn dadelijk ingeburgerd, want het is weer reuze gezellig. Jaap, die voorover in de hei ligt, met z'n ellebogen op de grond, speelt vrolijke liedjes op z'n mondharmonica. De anderen zingen mee:

Vrolijk is het kampeerdersleven, faria,
Niemand zal het ooit narigheid geven, faria,
Vrolijk is het in bos en hei,
Daar zet je al je zorgen opzij, faria, faria . . .

Dat „faria” zingen ze wel vijf keer, ze halen het uit en brullen het uit volle borst.

De jongens proberen het ook maar mee te zingen, 't is zo'n leuk versje en als zij later kamperen willen, kunnen ze het ook zingen.

Als 't lied uit is, begint Jos te vragen en dan vertelt Dries, dat er in de berg een kolkje is; daar groeien waterlelies in en het is nooit droog, zelfs in de warmste zomers niet, het moet wel diep zijn en het is ook heel mooi. Verder is er de uitkijktoren en in 't dorp is ook een zwembad, dat de hele dag open is.

„Een zwembad?” roept Henk verrast. „Horen jullie het, jongens, we kunnen hier zwemmen!”

„Wat een geluk, hoera!” schalt het uit zeven jongenskelen.

„Laten we gauw voor eten gaan zorgen en dan straks nog een duik nemen,” stelt Siem voor.

„Aangenomen!” roept Jos, die wel niet ouder is, maar toch zo'n beetje de leiding heeft.

Dan plotseling zijn allen druk in de weer. De een moet voor thee zorgen en een ander gaat aardappels bakken. Er zijn drie kookstellen, een moet met spiritus aangemaakt worden, de andere zijn gewone stellen.

Onder veel grapjes en onhandig geknoei met het eten vliegt de tijd om.

Ons drietal kijkt z'n ogen uit. Wat hindert het, al wordt het laat. Ze eten met hun nieuwe vrienden mee, ze krijgen wat gebakken aardappelen en ook nog een veel te zoute pannenkoek. . . .

Ze kijken goed toe, ze willen dat koken immers ook leren!

Dries denkt: pannenkoeken bakken, daar is niks aan. Je doet een beetje meel in een pannetje, zout en een beetje melk, je roert maar, dan wat vet in de koekepan en als je goed uitkijkt, bakken ze vanzelf bruin.

Ja, Jaap laat er wel eens een verbranden en ze gaan soms ook kapot als hij ze omkeert, maar dat is natuurlijk eigen schuld, moet hij maar beter opletten. Dat zal Dries niet overkomen!

Het is best te leren, geloof dat maar!

„'t Lijkt wel of jullie een beetje bij ons horen,” zegt Jos. „Maar moeten jullie nou eindelijk niet naar huis?”

„Moeten wel,” zucht Dries, „maar ik vind het bij jullie zo fijn!”

„Nou, ik ook,” zegt Jan.

„Ik ook,” vindt Klaas.

De hele club heeft schik om de drie boerenjongens.

„Wegjagen zullen we je niet, jongens, maar 't lijkt me beter als je nu naar je moeder gaat. Je mag morgen weer komen, elke dag als jullie langs komt. En van de week, 's avonds laat, als 't donker is, maken we een kampvuur bij de zandverstuivingen. Vraag al-

vast maar aan je moeders, of je voor een keer wat langer mag opblijven.”

„Kampvuur? Wat is dat?”

„Dat is iets geweldigs, daar vertellen we verder niets van. Jullie mogen komen kijken, goed? En nu als de wind naar huis, voorwaarts, mars!”

Jos doet of hij hen een trap tegen hun achterste wil geven, maar dan opeens rent het drietal als een pijl uit de boog er vandoor!

Kampvuur! Denk je eens in!

Ze hebben een kleur van opwinding op hun wangen.

V. DRIE MOEDERS

Waar Klaas nu toch blijft? Moeder Van der Horst kijkt alweer op de klok, ze wordt onrustig. Die jongen ging vanmorgen acht uur de deur uit en nu is 't bijna zes en nòg is hij er niet!

Ze zou gewoon bang worden, hij is nog maar zo kort op de school in 't dorp.

Zouden de moeders van Dries en Jan nu ook niet ongerust zijn?

Ze hebben elkaar vandaag dikwijls genoeg gezien, maar helemaal niet gesproken, je hebt niet altijd wat te praten!

Maar nu kan moeder Van der Horst het niet langer uithouden, ze stapt naar de moeders van Dries en Jan; die zien haar trouwens al aankomen en komen vanzelf reeds naar de deur.

„Wat blijven ze lang weg, hè?” roept Dries z'n moeder al meteen. Ze begrijpt dadelijk wat haar buurvrouw komt doen.

„O, ik heb gewoon geen rust meer,” zegt de moeder van Klaas bezorgd, „het is nog zo'n klein kereltje.”

„Kom kom,” lacht de moeder van Jan, „ik heb er meer groot gebracht, geen zorgen, hoor. Die jongens staan natuurlijk ergens te kijken, of ze spelen een poosje in 't bos.”

„Zou je denken? 's Kijken, nou je 't zegt, d'r zijn kampeerdere aan 't eind van 't laantje, dicht bij 't moeras.”

„Zo, dat waren zeker die jongens, die vanochtend op je erf kwamen.”

„Ja juist, jongens van een jaar of vijftien, zestien. Ze kwamen melk en eieren kopen, morgen komen ze weer. D'r was zo'n lange slungel bij, dat moet een zoon van een dominee zijn.”

„Wat zeg je nou, dat kon je toch ook niet aan 't puntje van z'n neus zien?”

„O, nee, natuurlijk niet, maar ze hadden te weinig geld bij zich en toen gaf die ene me een briefje met z'n adres. Kijk, 't zit nog in m'n schortzak: Jos de Lange, Pastorie Westkade 24, Delft!”

„Dat is niet mis, je krijgt er goeie klanten aan van de week. Als je eieren te kort komt, wij hebben er ook nog, hoor.”

„k Hoop er om te denken. Ja, 't zijn jongens uit een gymnasium-klas, dat is zo'n school waar je naar toe gaat, als je dokter of dominee wilt worden, weet je? Daar ging de zoon van Walrave, waar ik vroeger dienstbode was, ook op en die is nou pas afgestudeerd.”

„Zit nou maar niet meer over Klaas te piekeren, want die zit natuurlijk bij die tent te kijken. De jongens moeten er immers vlak langs elke dag.”

't Gezicht van vrouw Van der Horst is allang opgeklaard. „k Begrijp alleen niet, dat ik daar niet eerder aan gedacht heb,” zegt ze vrolijk.

Gezellig praten de drie vrouwen nog even door, maar ze hebben niet veel tijd, de pap moet gekookt worden en de tafel gedekt, straks komen de mannen thuis van het land. De vaders en grote broers van Jan, Dries en Klaas.

Ze hebben de hele dag gewerkt op het land, bij de grote boeren uit de omtrek en als ze thuiskomen, willen ze graag gauw eten, want ze hebben natuurlijk reuze honger.

Slof, slof, slof, de drie vrouwen gaan vlug hun huisje weer binnen.

De ene kookt dikke brei, de andere bakt pannekoecken met spek en de derde snijdt grote sneden roggebrood!

Mannen moeten flink kunnen eten, daar blijven ze sterk van!

Als ze binnenkomen, is 't eten klaar; groot en klein schikt rond de tafel.

In alle drie de huisjes blijft een lege plaats, de plaats van Jan, Dries en Klaas

In de huizen tikken de vorken en lepels en messen tegen de borden, daar wordt ook een gezellig gesprek gevoerd, daar worden ook wenkbrauwen gefronst om het wegblijven van de drie deugnieten!

Rond de huisjes is het stil, daar kakelt en pikt een verstrooide troep kippen. Daar hippen vogeltjes, zoekend naar een kruimeltje brood en een vergeten zaadje.

Dan plotseling schallen luide jongensstemmen, klinkt het geklep van drie paar klompen.

Een paar verschrikte kippen vliegen luid kakelend het bos in.

Is me dat ook een lawaai!

Kan dat niet een beetje minder?

Wie denkt daar nu aan, ons drietal zeker niet.

Luidruchtig nemen ze afscheid van elkaar en verdwijnen ieder in een huis dicht bij het diepe bos, waar aan de andere zijde de korenvelden beginnen.

Alle drie te laat voor 't eten.

Alle drie nog niet eens bang voor straf.

En alle drie bovendien thuis nog het hoogste woord.

Ze mogen vertellen over wat ze gezien hebben en vader en moeder zijn voor deze ene keer echt helemaal niet boos.

Met glinsterende ogen vertellen ze van de grote tent, waar zeven stadsjongens in slapen en hoe ze eten gekookt hebben op de

petroleumstellen; pannekoeken en aardappelen gebakken en dat zij ook mee mochten eten.

Fijn! Nee, niet om te geloven, ze hebben haast al genoeg gehad, ze willen alleen maar een beetje pap, meer niet, en aan 't eind van de week maken ze een kampvuur, daar mogen ze naar komen kijken, tenminste als vader en moeder het goedvinden.

Mag dat dan voor die ene keer?

Voor die avond kunnen ze natuurlijk wel toestemming krijgen. 't Is zo'n ongewoon avontuur. Wat beleven ze nu zo ver van de bewoonde wereld?

Alleen Dries' moeder rilt. Brrr, haar lijkt het niks in zo'n tent en dan 's nachts onder de blote hemel, nee, zij heeft liever een dak boven haar hoofd.

Maar Dries' vader lacht: „Wil ik je es wat vertellen, vrouw? Alle Israëlieten woonden vroeger in tenten, dat weet je toch wel uit de Bijbel?”

„Ja, vroeger, maar dat is nu niet; jij kruipt toch ook liever 's avonds in een gewoon bed?”

„Och, 't zijn jongens en voor zo'n week is 't juist prachtig.”

„Wij willen ook kamperen in de vakantie,” zegt Dries. „Maar vader, toen de Israëlieten in de woestijn waren die veertig jaar, toen woonden ze toch ook in tenten, hè? Gingen die tenten dan nooit kapot?”

„O, jou slimmerik, je dacht mij zeker te vangen, maar dat lukt niet, hoor. Kijk, het tentenmaken was bij de Oosterlingen een voornaam beroep, daar lees je nog van in het Nieuwe Testament. In de warme landen werden veel tenten gebruikt, ook Abraham woonde in tenten. Ging men reizen of trekken, dan sloeg men eenvoudig een tent op voor de nacht.”

„Dat is even gemakkelijk, vader. Mag 'k ook in een tent in de vakantie, moeder?”

„Och, je mag het proberen, je bent dicht bij huis. Als je zin hebt, kun je altijd binnenkomen.”

Dat is moeder weer! Dries knipoogt naar vader.
Ha, ha, hij zal binnenkomen. Veel te leuk om te kamperen!
„Dan krijgen we dekens mee en eten en kookstellen en de tent
maken we zelf,” vertelt Dries triomfantelijk.
Wat kun je daar heerlijk van dromen!

’s Avonds knielt hij voor z’n bed om te bidden. . . .
Hij dankt God voor de heerlijke dag, bidt om vergeving van
zonden en om bewaring van z’n ouders, broers en zusje en dan
heel eerlijk gemeend ook van die zeven jongens in die grote
tent aan de rand van het bos. . . . want de zon is weg en de
avond daalt. . . .
Alle daggeluiden verstommen, alleen het zachte ruisen van de
dennen gaat immer voort en hoog daar bovenuit klinkt het klare
lied van een nachtegaal. . . .

VI. JOS ALS LEIDER

Staat de tent nu helemaal onbeheerd?
Welnee, dat lijkt wel zo, omdat het er zo stil is, maar opzij
naast de tent zit Jos de Lange, in z’n eentje.
Hij schilt een stevige, bruine stok, zodat de witte binnenkleur
zichtbaar wordt. Telkens keurt hij z’n nieuwe aanwinst, ’t moet
een polsstok worden, die hij gebruiken kan bij ’t vèrspringen.
Af en toe rust hij even, dan ziet hij dromerig voor zich uit en
luistert naar de roep van de vogels, die in alle toonaarden te
horen is.
Piu, koekoek, tjiep, tjiep, het bos achter hem is vol leven!
En in ’t moerassig veen, ver voor hem, steken enkele mannen
turf en stapelen ze tot kleine, vierkante torens.
De zes vrienden, Jaap, Siem, Henk, Wim, Mar en Teun zijn
zwellen.

Hij heeft corvée, of zo men het noemen wil, hij moet op de tent en de spullen passen.

Jos heeft veel tijd nu om te denken.

Verbeeld je, z'n vrienden hebben hem eenparig met de leiding belast.

Hij is hun klasgenoot, dus even oud, maar ze vonden hem er het

beste voor geschikt.

„Jij moet later toch dominee worden,” heeft Henk lachend gezegd en de anderen vonden dat zo geestig, dat ze er ook maar om gingen lachen.

„Ja,” zei Mar, „later moeten de mensen ook naar je luisteren, wees jij dus maar Kappie.”

Jos had maar mee gelachen. Wie praat er nu over dominee worden, als je nog op het gymnasium gaat. Vader en grootvader

waren het ook en het was wel Jos z'n verlangen, maar het duurde nog zo lang. Daar moest hij nog jaren voor studeren.

Goed, hij had dus de leiding op zich genomen en was er wat trots op geweest.

Maar wat had vader ook weer gezegd voor hij wegging?

't Was in de studeerkamer geweest, de avond voor hun vertrek. 's Morgens om vijf uur waren ze immers gestart. Hij was afscheid gaan nemen, omdat hij z'n ouders zo vroeg in de morgen niet wilde storen. . . .

„En heb jij nou de leiding van het roemruchte zevental?” had vader gevraagd. „Een verantwoordelijke taak, jongen, maar een mooie. Jij moet dus zorgen, dat alles goed marcheert en jij kunt de stemming bepalen op zekere momenten.”

„Ja, vader,” had hij trots geantwoord. Het wàs toch een onderscheiding.

Toen had vader z'n hand op z'n schouder gelegd:

„Jos, bij alles wat je doet, schaam je nooit voor je geloof, Christus vóór alles! Trouw zijn in 't grote, maar ook in het kleine, jongen.”

Even vaders ogen in zijn ogen, geen vraag, maar een bevel!

Daarop hadden ze hartelijk afscheid genomen; met nog een fooi van vader had hij de volgende morgen vrolijk de tocht aanvaard. Omringd door z'n vrienden, allen met zwaar beladen fietsen, was de reis begonnen.

Heeft hij zich werkelijk goed van z'n taak gekweten?

O, de stemming is best onder de jongens, ze luisteren naar hem en vragen dikwijls zijn mening. Ze noemen hem ook Kappie, wat natuurlijk erg grappig klinkt.

Doet hij werkelijk z'n taak zoals het hoort?

Hij zorgt, dat er gebeden en gedankt wordt, voor en na het eten.

Zelf bidt hij ook voor het slapen gaan, maar. . . .

Waarom heeft hij nog niet een keer uit zijn bijbeltje gelezen?

Durft hij niet, is hij daar te laf voor?

Jos buigt zich met hoogrode kleur over de stok heen en begint driftig te snijden; de schilfers vliegen er af.

Als de jongens maar niet zo'n herrie maakten 's avonds in de tent, denkt hij verontschuldigend. Ze waren telkens zo bezig.

Maar nee, dat is het niet. Jij kunt de stemming bepalen op zekere momenten, zei vader. Hij moest dag-sluiting houden, iedere avond weer, daarvoor verzocht je eenvoudig stilte, dat deed een echte kampleider ook, zo hoorde het.

Op z'n veldbed 's avonds lag hij er over te piekeren.

Een christen moet durven getuigen, durft hij dan niet?

En hij wil nog wel dominee worden later.

Jos heeft er strijd om, z'n hart bidt om moed. Hij voelt zich schuldig, 't knaagt aan z'n geweten.

Hij snijdt weer aan de stok, vilt hem verder tot hij hem helemaal klaar heeft.

Pracht-weer is het eigenlijk, een strakke, blauwe lucht spant zich boven hem. Daar kon vader zo op wijzen, met teksten uit de Psalmen.

„De hemelen vertellen Gods eer en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk.”

Dat hem dat nu in de gedachten schiet. Hè, als je zo buiten zat, moest je telkens aan zo iets denken. Waar stond ook weer: De zon en de maan en de sterren, die Gij bereid hebt. O Here, onze Here, hoe heerlijk is Uw naam op de ganse aarde.

Jos wist het zweet van z'n voorhoofd. O ja, Psalm acht, die moest hij voorlezen bij 't kampvuur, die was mooi en die kon iedereen begrijpen.

Jos springt op. Foei, foei, hij moet even z'n benen strekken. Wat werd je stijf van dat zitten.

Hoe laat zou 't nu zijn? In de tent ligt z'n horloge, maar dat stond vanmorgen stil, heeft hij ook niet veel aan.

Maar kijk, daar komen de boertjes uit school, nu, dan zal 't wel tegen halfvijf zijn.

„Waar zijn de anderen?” informeert Jan nieuwsgierig.

„Naar huis,” zegt Jos kort.

„Dat zal wel,” zegt Dries, „nee, ze zijn zeker zwemmen.”

„Krek geraden, kerel, sjonge, wat een helder ogenblik van jou. Gaan jullie nooit eens naar 't bad?”

„'k Zou wel willen, maar 'k mag niet van mijn moeder,” verklaart Dries. „Ze is bang, dat we verdrinken en m'n vader zegt: 't water is voor de vissen.”

„Ha, ha, een reuze mop,” lacht Jos, „dat komt omdat jullie op een dorp wonen; in de stad zwemt zo goed als iedere jongen.”

„Ja, in de stad,” peinst Dries. „Later wil ik daar ook naar toe; is het daar veel fijner dan hier, Jos?”

„Och, fijner, anders moet je denken.”

„Hoe anders dan, vertel er es wat van?”

„Tja, dat is gauwer gezegd dan gedaan; overal kun je een taak vinden. Kijk, jullie boeren zorgen dat het koren gezaaid en gemaaid wordt en dat de aardappelen uit de grond komen en zo meer. Nou en in de stad heb je de grote fabrieken, zeep- en gereedschapfabrieken, daar zijn ook grote scheepswerven, chocolade- en koekfabrieken en nog veel meer. Daar gaan de stadsjongens in werken; die hebben het heus niet makkelijker dan jullie, hoor; die moeten ook hard werken, en de jongens die in de ijzerfabrieken werken, zijn vaak zo zwart als een Moor.”

„Ja? O, ga jij dan later ook naar zo'n fabriek?”

„Och, malle, nee hoor, ik ga op school.”

„En als je daar af komt?”

„Jô,” Klaas stoot driftig tegen Dries' arm, „zijn vader is immers dominee; word jij nou koster?”

Jos schaterlacht vrolijk: „Gezellige Klaas.” Een handige greep om het kereltje z'n middel zet hem dadelijk op z'n hoofd. Lange Jos stoeit met het korte, dikke jongetje, dat zich dit best laat welgevallen. Om de tijd te korten doet hij dan een spel met de drie jongens, die daar weer reusachtig van genieten.

„Ik wou, dat jullie hier altijd bleven,” zegt Dries.

„Ik niet,” lacht Jos. „Volgende week trekken we verder. Maar zeg, hebben jullie nog aan je ouders gevraagd, of je bij 't kampvuur mag komen kijken?”

„Ja, hoor en we mogen; wanneer is 't?”

„Vanavond, we hebben het een dag vervroegd.”

„Fijn, wordt het lekker griezelig laat?”

„Het wordt laat, maar als 't donker is, dan brengen we jullie netjes thuis, afgesproken?”

„Afgesproken. Maar Jos, vertel nou es even, wat een kampvuur eigenlijk is en wat jullie dan gaan doen. Een vuurtje stoken kunnen wij ook wel.”

„Nee, ik verklap niks, dan is de aardigheid er af. Ga nu maar gauw eten, dan kunnen jullie straks nog wat helpen sprokkelen. Adjootjes!”

Het drietal gaat.

„Tot straks,” roepen ze vrolijk.

„Tot straks,” groet ook Jos.

Elk ogenblik kunnen de vrienden terugkomen en dan willen ze natuurlijk kokkerellen. Hij gaat alvast maar water opzetten voor thee of bouillon.

In de tent staat een schaal aardappelen, die had Mar vanmorgen te gauw afgegoten. Ze zijn nog hard, maar best geschikt om te bakken. Weet je wat, hij gaat ze vast aan schijfjes snijden en komkommer schoonmaken, dat kan hij ook wel doen!

Gek, dat je 't haast nooit zo lekker kreeg als je moeder. Wat deed ze er toch door? Dat moest hij toch es uitvissen als hij thuis kwam!

VII. HET KAMPVUUR

Onze drie vriendjes hebben in de kortst mogelijke tijd gegeten.

Nu zijn ze op weg naar de kampeerclub.

Maar 't is nog lang niet donker.

Zie, de zon zakt al lager en lager, ze verft de lucht geel-goud en ligt als een zwakke vuurbal tussen een net van lichte wolken.

Vreemd gaat de zon vanavond onder, maar de jongens merken dat niet.

In de heide sjiipen de krekels: „Krr, krr, krr!”

Maar ook dat gaat aan hun aandacht voorbij.

Ze sprokkelen hout. Dat hebben ze meer gedaan, dus ze weten een heel goede manier om veel mee te nemen. Jan en Dries knopen een stevig touw om de takkenbos en dan trekken zij hem voort, over de grond.

Drie takkenbossen, alle drie een.

Om die te verzamelen zijn ze een mooi poosje bezig.

Nu nog maar eerst naar de tent en dan met de ploeg op weg naar de zandverstuivingen.

Ja, bij 't bos mag geen vuur gestookt worden, wegens brandgevaar.

Best te begrijpen, een bosbrand is heel moeilijk te blussen.

Dries en Jan voeren samen een gesprek onder het voortgaan.

„Weet je wat ik al voor onze tent opgespaard heb, Jan?”

„Nou, zeg op.”

„Een grijze paardedeken en een zak stro, en in de schuur vond ik nog een oud kookstel en een paar fijne stokken. Heb jij ook al wat?”

„Natuurlijk, ik heb touw en een oud stuk kleed en kleine paaltjes, om in de grond te slaan, enne, me vader zal ons helpen met 't opzetten, fijn, hè?”

„En mijn vader helpt ons ook, zul je zien.” Dan wat zachter, met

een vinger over z'n schouder naar Klaas, die achter hen aan sukkelt: „Hem moesten we eigenlijk maar niet mee laten doen, vind je ook niet?”

„Nou, zes jaar pas, wat heb je daar nu aan.”

Klaas hoort het gelukkig niet, hij loopt meestal alleen, dan verzint hij allerlei spelletjes en praat veel in zichzelf.

Bij de tent vinden ze de club klaar voor 't vertrek.

„'s Jonge,” zegt Jos, „wat hebben jullie een heerlijke bos takken gesprokkeld, en wat slepen jullie die handig mee. Jongens, goed voorbeeld doet goed volgen, allemaal aan de slag.”

Onder het voortgaan wordt onder veel vrolijkheid nog hout verzameld en zodra ze bij de zandverstuivingen komen, wordt druk met breken begonnen. Alleen Henk draagt een lange, geheimzinnige zak. Als hij op de grond gaat zitten en het ding opent, komt er een vreemd instrument uit te voorschijn. Het is lang en bruin. Bovenop lopen snaren, die Henk met z'n vinger bewerkt.

Klaas zit met open mond naar Henk te kijken en als deze met z'n hand langs de snaren glijdt, schatert hij het uit.

Ping, pong, pang, prrrr . . . ! doet het vreemde ding, zo leuk.

Klaas krijgt er de kriebel van.

„Wat is dat voor een speelding?” vraagt hij nieuwsgierig.

„Dat is een gitaar, Klaas,” vertelt Henk, „daar ga ik straks allerlei liedjes op spelen.”

Henk neuriet de eerste regel van een vrolijk vers.

„Hè ja, Henk, geef alvast es een nummertje,” roept Jaap.

„Ja, spelen!” vallen de anderen bij.

Henk is dadelijk bereid. Vrolijk klinken de tonen van het liedje door de al stiller wordende avond.

Jos heeft intussen het kampvuur gebouwd. Hij heeft eerst een kuil gegraven, toen wat papier onderop gelegd en daar bovenop een aantal dunne takjes. Verder pyramide-vormig een toren van takken al hoger en hoger.

Nu zegt hij: „Jongens, het plechtig ogenblik is gekomen, schaar je allen rond ons kampvuur, dan zal ik er de vlam insteken.”

„Jij hebt toch zeker het programma opgemaakt, hè, Jos?”

„Dat heb ik; ik had gedacht: eerst een paar nummertjes muziek, dan Siem vertellen, weer muziek, dan voordrachten van Teun en Mar, afgewisseld met zang en verder zal ik dagsluiting houden, goed?”

„Best, aangenomen, 't is je toevertrouwd.”

Heel genoeglijk hebben de negen jongens zich in een kring gezet. Jos ligt op z'n knieën bij het houtvuur, een enkele maal waait de lucifer uit, maar dan opeens kronkelen rook en vlammen omhoog in de nu schemerige avond.

„Spelen, Henk,” knikt Jos, terwijl hij zich mee in de kring zet. Henk speelt, z'n hoofd, voorover gebogen, ziet peinzend in de vlammen.

Op het gevoel vinden z'n vingers de juiste snaren, die vrolijke klanken laten horen. De vriendenclub neuriet mee. Jan, Dries en Klaas luisteren opgetogen.

Hielden stadsjongens zo kampvuur? Maakten ze muziek en gingen ze vertellen?

Prachtig, prachtig, de gloed van het vuur jaagt een rode blos in hun gezicht. Wat kunnen ze nu veel vertellen op school aan hun vriendjes!

En wat zingen ze allemaal grappige versjes; kampversjes, noemt Siem ze. Ze kennen er niet één van.

Daar komt die waa, die vierwiele waa,

Hij het die naam nie, die naam moet hij nog krij. . . .

Vreemde versjes zijn het, maar leuk!

Heel andere dan ze op school leren.

Als Henk uitgespeeld is, geeft Jos een seintje aan Siem.

Die kucht een paar malen en gaat er extra lekker bij zitten.

„Wat moet 't zijn, lui?” vraagt hij eerst gewichtig, terwijl hij de kring rondkijkt.

„Iets van je vader, over een schip of zo,” opperen z'n vrienden. Siem z'n vader is eerste stuurman op een groot schip en die doet aan z'n kinderen vaak boeiende verhalen als hij thuiskomt. Siem vertelt die graag aan z'n vrienden over!

„Nou,” zegt Siem nadenkend, „het is wel lang geleden, maar hebben jullie wel eens van de ondergang van de „Berlin” gehoord? Dat was een Harwichboot, een pracht van een vaartuig. Die is in 1907 door de woeste golven opgenomen en op de pier geworpen!”

Nee, daar heeft niemand van gehoord. „Vertellen, jô!” smeken ze in spanning.

En dan vertelt Siem, hoe door hevig stormweer dat grote passagiersschip met een kleine tweehonderd mensen aan boord op de pier van Hoek van Holland strandde. Hoe door 't vreselijke noodweer de reddingsboot geen hulp kon brengen en hoe tenslotte dat geweldige vaartuig doormidden brak. Het voorschip met wel honderd mensen er op verdween in de diepte en de reddingsboot, die probeerde nog hulp te brengen, kon slechts één man redden. Het achterschip zat echter nog op de pier en ook daar hadden voorbijvarende schepen nog overlevenden op gezien.

Hoe graag men echter hulp wilde brengen, men zag geen kans dicht bij het wrak te komen. Zo ging een dag en een nacht voorbij. Honderden mensen kwamen met de trein aan, om de ramp van de „Berlin” te zien. Om één uur kwam ook de Prins.

Hij ging naar de haven en begaf zich onmiddellijk aan boord van de stoomloodsboot de „Hellevoetsluis”. Men wilde weer een reddingspoging wagen.

Voorop voer de reddingsboot „De President van Heel”. Het was een waagstuk, want hoe dichter men het wrak naderde, hoe woester het water werd. Onverschrokken stond de Prins op het

dek. Diep respect vervulde de zeelieden voor de Prins, die het goede voorbeeld gaf en hun aller hart in dit uur won.

Onder diepe stilte verhaalt Siem dan verder hoe nog acht mensen gered konden worden. Een vrouw die in zee viel, werd door een golf naar het schip toegedreven. Drie vrouwen echter waren niet in staat zich langs de lijn neer te laten, verzwakt als ze waren van ellende en ontbering.

Het was middernacht reeds, toen de „Wodan”, na een worsteling met de woeste zee, ook deze drie ongelukkigen aan land kon brengen.

Toen was de redding volbracht, want toen wist men, dat op het achterschip zich geen levenden meer bevonden. . . .

Even blijft 't stil als Siem uitgepraat is, maar dat duurt niet lang.

Over deze gebeurtenis moet nog wat nagepraat worden.

Geen wonder, een vertelling is altijd mooi, maar als je iets hoort, dat echt gebeurd is, zijn er zoveel vragen.

Hoe dit en hoe dat?

Siem geeft zo goed mogelijk antwoord.

Dan gaat Henk weer spelen op z'n gitaar en langzamerhand keert de vrolijkheid weer.

Jos gooit nieuwe takken op het vuur, daarin bijgestaan door de vrienden.

De hemel is snel verdonkerd, er is wind gekomen, die het vuur feller aanwakkert. Mar en Teun doen vrolijke voordrachten.

Ons drietal slaat zich op de dijen van pret!

Zo'n avond maakten ze nooit voordien mee!

Wie let er op het weer?

Niemand!

Wie ziet de dreigende wolken?

En wie hoort het zwaardere ruisen van de aanzwellende wind in de toppen van de bomen?

Niemand!

8

Zingen, luisteren en lachen, om een vuurgloed die niet mindert, daar alleen hebben ze oog voor.

Maar dan komt het einde. Jos zal sluiten.

„Kan Henk spelen: Heer, blijf met mij als 't avondrood verkwijnt?”

Henk knikt, hij tokkelt een kort voorspel; dan klinken, ontroerend mooi, de woorden van dit schone lied in de wijde omtrek.

Jos staat nu. „Psalm acht,” zegt hij vreemd trillend.

Hij leest van de grootheid Gods in de natuur. God die de hemelen maakte, en zon, maan en sterren. Maar ook de mensen. De mens, met wie God een plan heeft, die Hij door Jezus Christus behouden wil, om eenmaal te wonen daar waar geen zonde en dood meer zijn.

Jos eindigt met de woorden: „O, Here, onze Here, hoe heerlijk is Uw naam op de ganse aarde.”

Nu hoeft hij niets meer te zeggen. Henk heeft begrepen, dat hierna nog iets gezongen moet worden. Hoe flink zingen de drie kleine vriendjes mee:

't Scheepke onder Jezus' hoedel!

Ze weten van geen ophouden, aan tijd noch uur denkend.

Dan lijkt 't plotseling of spookgestalten uit 't donkere bos nader komen. 't Zijn twee mannen, de vaders van Klaas en Jan.

Ze zien ze pas als ze vlakbij zijn.

„Jongens,” waarschuwt boer Velting bezorgd, „zien jullie niet, hoe het weer verandert?”

„Hè, wat?” Onze vrienden springen verrast overeind. „Nee, ze hebben niets gemerkt, nou ja, een beetje wind, maar wat zou dat?”

„Een beetje wind? Maak maar gauw, dat je onderdak komt, 'k zou maar bij ons in de schuur overnachten, 't wordt noodweer.”

Noodweer? In de stad onweert het ook meermalen, nee, ze zijn

heus niet bang, zo'n avontuur willen ze wel eens meemaken.

„Jongens, denkt er niet te licht over, hier tussen die heuvels blijven de buien vaak lang aanhouden en als ik naar de lucht kijk, dan belooft het wat.”

Fatsoenshalve knikt ons zevental, maar ze geloven de boeren niet. Ze danken voor het vriendelijk aanbod en als 't nodig is, komen ze graag, dat is dus afgesproken.

De boeren trekken bezorgd hun schouders op en haasten zich met de drie kleine jongens door 't donkere bos naar huis!

VIII. TOEN HET NACHT WERD

Jaap heeft met een kampschopje gauw de laatste resten van het vuur gedoofd. De kuil met de verkoolde resten ligt weer dicht.

Maar wat is het nu opeens akelig donker!

„Oei, oeihoei, hoei,” loeit de wind.

Raar, dat ze dat zo net niet gehoord hebben.

Bliksemschichten schieten door de lucht, in de verte rommelen langdurig de slagen. Roem, boem-boem-boem! 't Heeft iets weg van schieten.

Henk haast zich met z'n gitaar onder z'n arm naar de tent.

Allen volgen ze, Jos het laatst.

Ze moeten nog een eind door het donkere bos. Vreemde, geheimzinnige geluiden maken hen zenuwachtig. Is dit nu 't avontuur? Zullen ze daarover later thuis praten, opscheppen misschien?

Nu zeggen ze in elk geval weinig.

Jos denkt terug aan de avond. Fijn was het bij 't kampvuur! En dat hij uit de Bijbel gelezen heeft, hij is er blij om; allemaal vonden ze het heel gewoon dat hij het deed. En dat die Henk zo speelde uit zichzelf; hè, wat zongen ze mooi:

En sta de zee al hol en hoog,
En zweep' de storm ons voort;
Wij hebben 's Vaders Zoon aan boord
En 't veilig strand voor 't oog.

Toen dachten ze misschien aan dat verhaal van Siem en je moest aan Jezus denken. Jezus, die de storm op zee deed bedaren en in wiens hoede je altijd veilig bent.

Nee, Jos is niet bang, ook niet als opnieuw de donkere wolkenmassa splijt en het bos verlicht wordt door hemelvuur. Jos heeft geleerd er eerbied voor te hebben, want ook dit alles is Gods werk.

Maar daar komt Mar naast hem. Mar, die de drukste en grappigste van allen is.

„Ik kom naast je lopen, Jos,” zegt hij angstig, „ik wou maar dat we naar die boeren gingen, 'k ben er niks gerust op. Denk je dat de tent het houdt met zo'n wind?”

„Dat hebben we af te wachten, Mar,” antwoordt Jos, „en jij gaat niet alleen naar die boeren, allemaal of niemand.”

„Als 't gaat regenen, is 't maar de vraag of die tent werkelijk waterdicht is,” moppert Mar. „Lekker, als 't gaat lekken.”

„Allemaal tot je dienst, Mar, maar we zijn met z'n zevenen en niet samen. Als er wat beslist moet worden, dan straks als we bij elkaar zijn.”

Een hevige rukwind beneemt hun plotseling de adem, de dunne dennen zwiepen en sidderen, fluitend joelt de wind door 't lucht-ruim.

Ze zijn nu bij de tent en zien, dat een paar van de vrienden al bezig zijn hem steviger vast te sjoeren. De jongens schreeuwen wat tegen elkaar, dat nauwelijks te verstaan is.

In razend snel tempo komt nu een onweersbui opzetten, zoals de jongens nog nimmer beleefd hebben, dat alles begeleid door een complete windhoos. Soms slaat de wind onder het zeil en

doet moeite, het lichte bouwwerk speelsweg op z'n reis mede te nemen.

Maar een paar van de vrienden hebben zich op de rand gezet, om dit laatste te voorkomen. Echter blijkt wel spoedig hoe onhoudbaar de toestand is. Er komen scheuren in het zeil, 't gaat lekken. Ze hebben allen in allerijl hun regenkleding opgezocht en zitten

nu in een kring geschaard onder het klapperende, tochtige zeil.

„'t Kon niet slechter,” bromt Henk.

„Goed om ziek te worden,” kermt Teun, die klein en mager is en in elkaar gedoken zit als een oud mannetje.

„Nou was ik toch liever in Delft op m'n bed,” poogt Wim te schertsen.

Dan klettert weer een hevige slag en doet allen stil worden van ontzetting. Jos is zo goed als 't kan opgestaan.

„Jongens,” zegt hij ernstig, „'t is beter dat we zien, bij die boeren te komen. We weten niet hoelang de bui aanhoudt en 't is nu al hopeloos. Laten we de tent maar tegen de vlakte gooien, anders waait hij helemaal kapot. Pak zo goed mogelijk je spullen in en mee nu, zo gauw mogelijk.”

Ze begrijpen allen, dat het voor hen een verloren zaak is; tegen een dergelijke storm kan de tent niet op. Ze volgen dan ook onverwijld het bevel van hun kappie.

't Wordt een triestige aftocht op de late avond. Door 't donkere bos zoeken ze de weg naar de drie boerderijtjes. Nu moesten hun ouders hen eens kunnen zien! Het stortregent en boven hun hoofden kreunen en lawaaien de bomen.

„De droevige aftocht van de zeven pientere ontdekkingsreizigers,” grapt Jaap.

„Nee,” zegt Henk, „de vlucht van de zeven dappere pioniers.”

„Kijk uit!” brult Jos. Met groot gekraak ploft een zware tak midden op het pad.

Een paar moeten hun fiets neerzetten, om de tak te verwijderen.

Dan gaan ze verder zwijgend voort.

Bij de drie huisjes gekomen worden ze dadelijk opgemerkt. De mannen staan in de deuropening naar de lucht te kijken.

Ze komen hen al tegemoet.

„k Dacht wel, dat jullie komen zouden,” zegt boer Velting hartelijk, „hier, zet de bagage maar in de schuur.”

Dan mogen ze binnenkomen. Ze zitten bij de ouders van Klaas, maar de burens komen er ook bij. En dan vertellen de jongens van de tent, die 't niet houden kon, die af en toe bijna opgetild werd door de hevige wind.

„Geen wonder. Weten jullie wel, wat een windhoos is?” vraagt boer Van der Horst. „Niet? Nu, dan zal ik jullie daar es iets van

vertellen. Zoals het vanavond was, was 't erg, maar wat wij in 1927 meegemaakt hebben, vergeten we nimmer. Toen heeft zo'n verwoestende windhoos, of ook wel cycloon genaamd, het dorp Borculo geteisterd. Dat werd door de kracht van de wind bijna voor de helft weggevaagd. Een kerk, huizen, 't werd als een bouwdoos omgetrokken. Krachtige, sterke bomen lagen ontworteld ter aarde en wie twijfelt aan dit verhaal, moet het maar aan z'n ouders vragen, die zullen het zich stellig nog wel herinneren."

Ademloos stil hebben de jongens boer Van der Horst aangehoord. Nee, ze twijfelen niet, ze zijn blij dat zij nu bij de gastvrije boeren onderdak hebben gevonden. Laat het nu buiten maar onweren en waaien, zij hebben gelukkig een dak boven hun hoofd.

De boeren praten bezorgd over de oogst. Het koren staat nog op het land; wat zal daarvan terechtkomen? Zal 't neergeslagen zijn door de hevige wind en de plasregens? En 't ooft aan de bomen, dat zal geducht geleden hebben. In de boomgaarden zal het kostbare fruit morgen met manden te rapen zijn.

„Er is er Eén die alles bestuurt,” zegt ouwe opa Velting, die nu overeind komt uit z'n rieten leunstoel. „Mag ik een hoofdstuk uit de Bijbel lezen?”

Hij wacht het antwoord niet af. Z'n oude, verweerde handen tillen de dikke Bijbel met de koperen sloten van het boekenrek. En dan leest hij eerbiedig uit Gods Woord. O, helemaal niet mooi, dat kan een van de zeven stadsjongens misschien veel beter. Maar zo ernstig, dat allen moeten luisteren: . . .

De Bewaarder Israëls zal niet sluimeren noch slapen . . .

De Here is uw bewaarder . . .

De Here zal u bewaren van alle kwaad . . .

„Daar kun je rustig op gaan slapen,” zegt opa. Zelf geeft hij het

goede voorbeeld en gaat naar boven. Enkele anderen volgen. Wat jongeren helpen met stro spreiden in de schuur, voor de stadsjongens, die dáár zullen slapen.

De onweersbui neemt af, maar eer alles rustig is, is het reeds na middernacht. Allen zijn moe, na hetgeen ze doorgemaakt hebben in de loop van de avond. Ook in de grote schuur van boer Velting is het dan ook spoedig stil.

Maar slapen? Neen, dat doen allen niet.

Mar stoot Wim in z'n zij: „Zeg, luister je?”

„Ja?” fluistert Wim terug.

„Wat een fijne lui, hè, hier buiten en die ouwe, zoals hij las! Je voelde, dat hij het zo meende.”

„Nou! Daar kun je rustig op gaan slapen, zei die.”

„Ja, ik was toch zo bang; echt, Wim, ik kneep 'm zo met dat weer, . . . en toen dat van Borculo er over heen! Jô, ik, . . . ja en toen die ouwe opa dat voorlas, weet je wel? toen was het ineens weg; blij dat ik was, jô!”

„Ja, 't zijn reuze lui,” murmelt Wim slaperig. Als Mar hem nog eens aanstoot, krijgt hij geen antwoord meer.

IX. EEN NIEUWE DAG MET NIEUWE VREUGD

Jos wordt de volgende dag het eerst wakker.

Hij heeft zich half opgericht en kijkt rond.

O ja, ze zijn in de schuur van boer Velting, ze liggen op stro, tegenover elkaar. Naast hem liggen Jaap en Teun te slapen. Siem is half weggerold, z'n mond zoent bijna de stenen.

Jos grinnikt vermaakt, ze moesten zichzelf zo 's kunnen zien liggen!

Maar kom, hij wil 's kijken wat voor weer het is.

Met één sprong is hij overeind en wrikt voorzichtig de schuurdeur open, die nogal klemt.

Zo, hij is buiten. 't Is bladstil geworden, de wind is weg.
't Is koel na de regenval van gister, maar het belooft prachtig
weer te zullen worden. Aan bloem en bladen glinsteren druppels,
helder als parels. Jos leunt op het hek van een moestuin.
Wat is het toch heerlijk buiten. Zó zag je de natuur in de stad
niet.

Hoor, daar zingen al merels, 't lijkt of ze tegen elkaar opfluiten.
En daartussen door klinkt het slaan van de vinken!
Buiten, hè — Jos ademt diep — voel je, hoe groot en mooi de
schepping is! — —

Er gaat een deur open. Boer Velting komt naar buiten.

„Môrgel Al wakker, kerel?” roept hij vrolijk.

„Zoals u ziet, één moet de eerste zijn, hè?”

„Zo is 't. Ga je mee de koe melken?”

„Graag, boer Velting, kan ik wat voor u dragen?”

„Nee, laat maar, 't is maar één beestje, daar heb je zoveel niet
voor nodig.”

„Hoe komt het, dat hier niet meer vee is? Bij ons in Holland
hebben de boeren veel meer koeien.”

„Te weinig grasland, jongen, in deze streek verbouwen de boeren
meer rogge, tarwe enzovoort.”

„Och, ja, dat heb ik immers op school geleerd. Wat denkt u van
het weer, boer Velting?”

„Het weer? Jongen, dat is prachtig, geen wolkje meer aan de
lucht. Zetten jullie gerust je tentje maar weer overeind, hoor.
't Is nog wat koel, maar straks, als de zon wat hoger komt, is de
boel in een ommezien droog.”

Er komt al meer leven rond de drie eenzame huisjes.

De pomphengel zwiept en knarst; onder de waterstraal wassen
zich proestend en snuivend de mannen en jongens. Ook uit de
schuur komt er af en toe een naar buiten. .

Maar als eindelijk de drie kleine vriendjes wakker zijn, is het spel
spoedig aan de gang. Ze zijn zo nieuwsgierig hoe hun grote

vrienden geslapen hebben in de schuur, dat ze niet ophouden met vragen.

Ze zijn vooral nieuwsgierig naar wat de club nu gaat doen.

Ja, daar moet even over beraadslaagd worden.

Jos vertelt, wat boer Velting van het weer denkt. Hij is nauwelijks uitgesproken, of er stijgt een vrolijk „Hoera” op!

„Dan gaan we weer naar 't bos, nu dadelijk!” zegt Wim tevreden.

Ze brengen vlug hun fietsen naar buiten, vouwen de dekens op en beginnen met spoed de boel op te ruimen en in te pakken.

Maar dat gaat zó niet.

Hebben Jan, Dries en Klaas geen moeders?

Ja, die zullen de jongens zonder eten wegsturen, kun je begrijpen.

Eerst komt Dries met een ketel thee.

Dan komt Jan met een lekkere tienponder, dat is een groot, breed roggebrood.

En Klaas sjouwt een kan lekkere, verse melk, zo van de koe.

„Eerst eten, hoor!” zeggen de vrouwen.

Er komt een tafel naar buiten en onder veel vrolijkheid wordt er voor ons zevental gedekt.

Een paar grote meisjes bakken pannenkoeken met spek, voor de vaders en broers, die moeten gaan werken. Maar ook voor de zeven stadsjongens. Elk krijgen ze een dikke spekpannekoek met stroop; dat is een ongewone tractatie in de vroege morgen.

Met glundere gezichten wordt alles opgegeten.

En dan klimt Klaas op een stoel, hij fluistert zacht wat in z'n moeders oor.

Deze lacht en zegt vragend: „Ja?”

Klaas knikt en rent naar Henk. „Hij heeft 'm,” zegt hij vrolijk.

Henk kijkt verrast naar de moeder van Klaas.

„Kun jij muziek maken?” vraagt ze leuk, „Klaas zei het!”

„Ja, Henk, ja!” roepen ze allen, „geef nog een liedje, jô!”

Dan gaat Henk de zak halen, die goed ingepakt in de grote zijtas van z'n fiets zit.

„Ping, pong, pang, prrr!” doen de snaren, als Henk ze even aanraakt. En dan wordt het vanzelf weer een versje; vrolijke, leuke wijsjes klinken in 't rond.

„Je zou d'r je tijd bij vergeten!” zegt de moeder van Dries, die

met haar handen in de zij staat te luisteren. Is 't nu Vrijdag, werkdag misschien?

Ha, ha, 't lijkt wel feest!

Wie denkt er aan werken? Met schrik ziet men de klokwijzers al op halfacht staan.

„Vroeg begonnen, veel gewonnen,” zegt de boer en hij haast

zich naar z'n werk. Vrolijke liedjes zingen, dat is goed voor vacantiemensen, maar zij hebben geen vakantie.

Zo gaan velen naar hun werk en de jongens maken zich klaar om naar hun kampplaats terug te gaan.

Jos wil betalen voor 't brood en de melk en de thee, maar denk je dat de moeders één cent aanpakken?

Geen sprake van, dat ontbijt in de open lucht hebben ze van hen cadeau gekregen.

Dan bedanken de jongens vriendelijk en gaan vrolijk op pad, vergezeld van hun drie trouwe vriendjes, Dries, Jan en Klaas!

Vier dagen vakantiepret zijn reeds om.

Nog drie zullen er volgen op deze plaats en later nog weken en weken.

Maar het bezoek aan deze hartelijke mensen zullen ze zeker niet vergeten.

De hemel is wolkenloos effen en stralend blauw.

't Is of er een wonder gebeurd is deze nacht!

Ze nemen het pad, dat midden door 't bos loopt.

„Daar brak die grote tak, gisteravond,” wijst Jos.

„Die had je wel op je hoofd kunnen krijgen,” zegt Jan.

„En daar,” wijst Klaas wat verder, „daar viel ik, toen ik die vlinder wou vangen en toen zag ik voor 't eerst jullie tent.”

„Kun je hem nou misschien ook nog vinden?” vraagt Jaap.

Klaas schiet vlug vooruit.

Hè, wat??

Beteuterd blijft hij staan.

Dat vieze, grauwe, natte, is dat?? . . .

„Ja, dat is 'm,” lacht Jaap, „zou 't nog wat worden, Klaas?”

Klaas weet het niet, maar als ons zevental het gereedschap gekregen heeft en de eerste stokken dapper en stevig in de grond heit, ja, dan moet hij wel geloven, dat het nog in orde komt.

Aan 't eind van het Laantje, dicht bij de vennen, verrijst weer de grote tent; de scheuren worden genaaid en de wind en de zon

moeten hem drogen. En als 't nacht wordt, slapen de jongens d'r
weer in op schoon, droog stro.

Maar Dries, met z'n arm om Jan's schouder, vertelt toch maar
vertrouwelijk aan z'n vriend, dat zij maar beter 's nachts thuis
kunnen blijven.

Klaas mag dan toch ook wel meedoen, al is hij nog maar zes.

Met z'n drieën naar school!

En . . . in de vakantie met z'n drieën kamperen.

Kan het anders?

INHOUD

	Blz.
I. Waar zij wonen	7
II. Een verrassing	9
III. Twee opstellen	17
IV. Wat lange Jos vertelde	22
V. Drie moeders	26
VI. Jos als leider	30
VII. Het kampvuur	36
VIII. Toen het nacht werd	43
IX. Een nieuwe dag met nieuwe vreugd	48